

Mit kell tudni a dohányzási tilalomról?

Dr. Mucsi János, Gödöllő

2012. január 1-től tilos dohányozni az egészségügyi és közoktatási intézmények területén, a zárt közterületeken és azok bejáratának 5 méteres körzetében, a tömegközlekedési eszközökön és azok megállóiban, várótermeiben, a játszótéren, az aluljárókban és a társasházak, lakásszövetkezetek közös használatú tereiben és folyosóin. Ezúton mondunk köszönetet *dr. Kovács Gábornak*, az OKTPI főigazgató-helyettesének, a Magyar Tüdőgyógyász Társaság elnökének és *Demjén Tibornak*, az Országos Egészségfejlesztési Intézet Dohányzás Fókuszpont vezetőjének, hogy rendelkezésünkre bocsátották a kórházak számára iránymutató állásfoglalást, illetve a törvény könnyebb megértését segítő összefoglalót.

Az Országos Korányi Tbc és Pulmonológiai Intézet állásfoglalása a dohányzási tilalom betartásáról

A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény 2011. évi módosításának értelmében 2012. január 1-től az Országos Korányi Tbc és Pulmonológiai Intézet egész területén – beleértve az udvart is – tilos a dohányzás. A dohányzási tilalom egyaránt vonatkozik a dolgozókra, a betegekre és a látogatókra.

A tájékoztatás érdekében a minisztérium valamennyi egészségügyi intézményben egy-egy tájékoztató táblák elhelyezését kéri, amelyeket központilag bocsátanak az intézmények rendelkezésére. A jogszabály értelmében módosítjuk a házirendet, és módosítjuk a beteg-tájékoztató és általános beleegyező nyilatkozatot is. Ennek aláírásával a betegek jelzik, hogy tudomásul vették a vonatkozó dohányzási tilalmat.

A tilalom megsértése szankciókat von maga után. A tilalom megszegőivel szembeni eljárással kapcsolatban különbséget kell tennünk a dolgozóink, a betegek és a látogatók között. Az intézet területén **dohányzó dolgozó** esetében figyelmeztetni kell a dohányzó munkatársunkat a jogsértésre. Ez minden munkatárs kötelessége. Ismételt jogsértés esetén a dolgozó

munkahelyi vezetőjének tájékoztatnia kell az ismételt jogsértésről a munkáltatót (orvosok esetében a főigazgatót, szakdolgozók esetében az ápolási igazgatót, a gazdasági területen pedig a gazdasági igazgatót), akik első esetben szóbeli figyelmeztetésben részesítik a dolgozót. Ezt követően már fegyelmi vétségnek kell tekinteni a jogszabály újabb ismételt megsértését.

A **dohányzó látogatókat** fel kell kérni a jogsértő magatartás azonnali abbahagyására. Ha ezt nem teszik meg, akkor értesíteni kell a rendészt, aki ezt követően eljár. Igazoltatást követően kiutasíthatja a jogsértőket az intézet területéről, és dokumentálja az eseményt.

A **dohányzó betegeket** is fel kell szólítani a dohányzás abbahagyására. Ismételt jogsértés esetén írásban tájékoztatni kell a főigazgatót az ismételt dohányzás tényéről a beteg adataival. Az intézet ezt követően feljelentéssel élhet az ÁNTSZ felé.

A dohányzással összefüggő tilalmak megsértése esetén a dohányzó egyének büntetése 20–50 ezer Ft, az ezen kötelezettségek betartásáért felelős személy esetében 100–200 ezer Ft, az intézmény felé 1–2,5 millió Ft lehet. A felelős személy és az intézmény esetében a jogszabályban előírt tájékoztatási és eljárási rend megsértése vonhatja maga után a büntetést.

Nemdohányzók védelméről szóló törvény rendelkezései közérthetően

Teljes dohányzási tilalom:

1. közoktatási intézményben (pl. óvoda, általános iskola és középiskola) és a bejáratától számított 5 méteres távolságon belül;
2. gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben (pl. bölcsőde), és a bejáratától számított 5 méteres távolságon belül;
3. egészségügyi szolgáltatónál (pl. kórház, rendelő) és ahol egészségügyi szolgáltatást is nyújtanak függetlenül az intézmény rendeltetésétől, és a bejáratától számított 5 méteren belül;
4. helyi közforgalomban közlekedő közösségi közlekedési eszközön, helyi érdekű vasúton,

menetrend alapján belföldi helyközi közforgalomban közlekedő autóbusszon, valamint menetrend szerint közlekedő személyszállító vonaton (pl. HÉV, BKV, Volán és MÁV járatok);

5. munkahely zárt légterű helyiségeiben;
6. közforgalmú intézmény zárt légterű helyiségeiben (függetlenül attól, hogy a belépés feltételhez kötött-e, pl. zártkörű rendezvény) és a bejáratától számított 5 méteres távolságon belül;
7. közterületi játszótéren, továbbá azok külső határvonalától számított 5 méteren belül;
8. a közforgalmú vasúti létesítmények és a pálya tartozékainak személyforgalom számára megnyitott területein, megállóban, várakozóhelyen, illetőleg helyiségben, valamint nyílt légterű megálló, várakozóhely esetén annak külső határvonalától számított 5 méteren belül (ha a terület külső határvonala nem állapítható meg egyértelműen, akkor kijelölő táblától vagy más jelzéstől számított 5 méteres sugarú körnek megfelelő körzetben tilos dohányozni);
9. közterületnek minősülő, a gyalogosforgalom számára nyitva álló aluljárókban és egyéb, zárt légterű közforgalmú közlekedő összekötő terekben.

Csak kijelölt helyen megengedett a dohányzás:

A) nyílt légtérben kijelölt dohányzóhelyen

1. közforgalmú intézmény területén (pl. udvar)
2. munkahelyen (pl. udvar)

B) zárt légtérben kijelölt dohányzóhelyen

1. büntetés-végrehajtási intézményekben a fogvatartottak, köztük a kóros elmeállapotúak számára
2. pszichiátriai intézetben a pszichiátriai betegek számára
3. a már működő, a hatóság által engedélyezett szállodai szivaraszobákban
4. zárttéri munkahelyen, ahol a munkahelyi klíma (a külön jogszabályban meghatározott korrigált effektív hőmérséklet) a 24°C-ot meghaladja.

Kijelölés nélkül is megengedett a dohányzás:

1. a dohánytermék kereskedelmi bemutatója céljából létrejött rendezvényen
2. szálláshelyszolgáltatást nyújtó intézmények dohányzóként kiadott és ekként megjelölt, zárt légterű szobáiban, feltéve, hogy más rendelkezés vagy tűzvédelmi előírás egyébként nem tiltja.

A tulajdonos/fenntartó/munkáltató döntésétől függően:

1. Helyi önkormányzat rendeletében közterületet nemdohányzó közterületnek nyilváníthat.
2. Magánforgalomban közlekedő közösségi közlekedési eszközön (pl. taxi, bérelt busz) a dohányzóhely kijelöléséről az üzembentartó dönt. Ugyanez a szabály vonatkozik a törvényben külön nem említett egyéb közösségi közlekedési eszközökre is (pl. repülő-, hajó- és kompjáratok).
3. Szórakoztató, vendéglátó szolgáltatást nyújtó közforgalmú intézmény üzemeltetője az intézményt nemdohányzó intézménnyé nyilváníthatja. Ebben az esetben dohányzóhelyet nyílt légtérben sem kell kijelölni.
4. A munkáltató a munkahelyet nemdohányzó munkahellyé nyilváníthatja. Ebben az esetben a munkavállalók az intézmény teljes területén nem dohányozhatnak beleértve pl. az udvart is. Amennyiben a munkáltató egyben közforgalmú intézmény is, az ügyfelek részére továbbra is köteles – nyílt légtérben – dohányzó helyet kijelölni.

Dohányzás tiltásának, illetve lehetőségének megjelölése

A dohányzási korlátozással érintett, valamint a dohányzásra kijelölt helyeket, helyiségeket, közterületeket felirat vagy más egyértelmű jelzés alkalmazásával – tűzvédelmi szempontú tilalom esetén szabványos tiltó táblával, illetve pikto grammal – szembetűnő módon meg kell jelölni.

Nemdohányzó intézmények, nemdohányzó munkahelyek esetén a nemdohányzó intézménnyé/nemdohányzó munkahellyé minősítés tényét jól látható és egyértelmű felirat vagy jelzés alkalmazásával kell feltüntetni.

A „szembetűnő”, valamint a „jól látható” és az „egyértelmű” követelményeknek megfelelő feliratok és jelzések az ÁNTSZ honlapjáról (www.antsz.hu) letölthetők. Ezek megfelelő méretben kinyomtatva, az adott hely vagy helyiség viszonyaihoz igazodóan kihelyezve a nemdohányzó védelméről szóló jogszabálynak megfelelően, ezért alkalmazásukat javasoljuk.

Dohányzóhely egészségügyi szolgáltatást nyújtó intézmény bejáratától számított 5 méteres távolságon kívül is csak úgy jelölhető ki, ha a dohányzóhely az egészségügyi szolgáltatást igénybevevők szokásos vagy szükségszerű útvonalától megfelelően elkülönül.

A szórakoztató, vendéglátó szolgáltatást nyújtó közforgalmú intézmények esetében a dohányzóhelyet a bejáratától számított 5 méteres távolságon belül abban az esetben lehet kijelölni, ha az intézmény területén a nyílt légtérű dohányzóhely kijelölésének feltételei a bejáratától számított 5 méteres távolságon kívül nem állnak fenn.

Zárt légtérű dohányzóhely kijelölésekor, a dohányzóhely nemdohányzó helyiséggel azonos helyiségben nem jelölhető ki. Zárt légtérű dohányzóhely esetén a megfelelő légcseré feltételeit nyílászáró szerkezetekkel vagy egyéb műszaki berendezés felszerelésével biztosítani kell úgy, hogy dohányfüst a nemdohányzó helyiségekbe ne juthasson be.

Intézkedések a dohányzási tilalmak, korlátozások megsértése esetén:

A közforgalmú intézmény feladatkörében eljáró, valamint a közösségi közlekedési eszköz működtetésében hivatásszerűen közreműködő személy jogsértés észlelése esetén köteles:

1. a jogsértés haladéktalan befejezésére felhívni a jogsértőt
2. annak eredménytelensége esetén felszólítani a közforgalmú intézmény, illetve a közlekedési eszköz elhagyására
3. eljárás lefolytatását kezdeményezni.

A közforgalmú intézmény belső szabályzatában meghatározott személlyel (ennek hiányában az intézmény vezetőjével, üzemeltetőjével, a rendezvény szervezőjével, a közösségi közlekedési eszköz üzemeltetőjével, a közoktatási intézmény vezetőjével, illetve a munkáltatóval) szemben el lehet tekinteni az egészségvédelmi bírság kiszabásától, ha a rendelkezésre jogosult a dohányzásra vonatkozó korlátozást megsértővel szemben felhívási, felszólítási, elhagyásra felhívási, illetőleg eljárás indítási kötelezettségének bizonyíthatóan eleget tett.

Egészségvédelmi bírság

Egészségvédelmi bírság csak azon dohányzással összefüggő tilalmak, korlátozások megsértése esetén azon természetes személlyel szemben szabható ki, aki a cselekmény elkövetésekor 14. életévét betöltötte, és saját jövedelemmel rendelkezik. A bírság mértéke:

1. a természetes személlyel szemben, aki tiltott helyen dohányzik
20 000–50 000 Ft
2. a törvény betartásáért felelőssel szemben
100 000–250 000 Ft
3. az intézmény, szervezet, üzemeltető vagy gazdasági társaság esetében
1 000 000–2 500 000 Ft.

A bírság megfizetésének egyik módja a helyszínen megállapított és kiszabott egészségvédelmi bírság: legfeljebb 30 000 forint, ha 30 napon belül befizetésre kerül, ellenkező esetben akár 50 000 Ft is lehet.

Átmeneti rendelkezések

A 2012 januárjától bevezetett szigorításokat az egészségügyi államigazgatási szerv (a megyei kormányhivatalok népegészségügyi szakigazgatási szervei) ellenőrzi, azonban 2012. március 31-ig egészségvédelmi bírságot csak abban az esetben szab ki, ha az ellenőrzés során tapasztalt cselekmény miatt a 2011. december 31-én hatályos szabályok alapján is bírságot kellett volna szabni. Ha a hatóság olyan jogsértést, kötelezettségzegést észlel, amely helyszínen orvosolható, erre végzésben hívja fel az érintett figyelmét és kötelezi a jogszabályban foglaltak betartására. Ezen esetben az ilyen helyeken számítani lehet arra, hogy 2012. áprilisától ismételt ellenőrzésre kerülhet sor.

Kapcsolódó szabályok

A társasházak és a lakásszövetkezetek esetében az alábbi szabályok lépnek hatályba:

A házirend – a tulajdonostársak összes tulajdonosi hányad szerinti legalább négyötödös többségével megállapított – eltérő rendelkezése hiányában tilos dohányozni a közös tulajdonban lévő zárt légtérű épületrészekben, területeken, illetve helyiségekben. ■

További hasznos információk:

http://antsz.hu/dohanyzas_visszaszoritasa/nemdohanyzok_vedelme
www.tudobeteg.hu
www.szdv.hu